

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

GIÁO TRÌNH PHÁT TRIỂN ỨNG DỤNG CHO THIẾT BỊ DI ĐỘNG

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

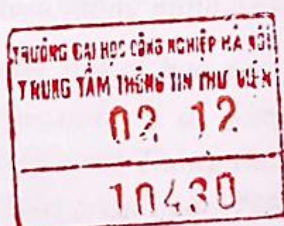

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

Nguyễn Bá Nghiễn (chủ biên)

Nguyễn Thái Cường - Vũ Thị Dương - Nguyễn Văn Tĩnh

GIÁO TRÌNH PHÁT TRIỂN ỨNG DỤNG CHO THIẾT BỊ DI ĐỘNG

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ - 2022

LỜI NÓI ĐẦU

Ứng dụng di động hay còn được gọi là app mobile - là các chương trình phần mềm được tạo ra dành riêng cho các thiết bị di động: smartphone, tablet, tivi. Thiết bị di động ngày càng được sử dụng nhiều hơn, do đó ứng dụng di động cũng chứa một lượng lớn khách hàng tiềm năng mà doanh nghiệp đang tìm kiếm. Năm được xu thế này, ngoài việc thiết kế website, mỗi ngày lại có vô số ứng dụng di động mới được ra đời, ứng dụng vào nhiều lĩnh vực, ngành nghề khác nhau: giáo dục, thương mại điện tử, bất động sản, spa làm đẹp,... Thông thường, ứng dụng cho thiết bị di động được phát triển trên một nền tảng cụ thể như: Android, IOS, Windows phone. Trong đó, Android là một trong những hệ điều hành thông minh được sử dụng phổ biến nhất trên toàn cầu. Android là hệ điều hành dựa trên nền tảng Linux được thiết kế dành cho các thiết bị di động có màn hình cảm ứng như điện thoại thông minh và máy tính bảng. Android có mã nguồn mở, cùng với cộng đồng lập trình viên đông đảo chuyên viết các ứng dụng để mở rộng chức năng của thiết bị bằng ngôn ngữ lập trình Java. Đến quý 2 năm 2017, Android chiếm 87,7% thị phần điện thoại thông minh trên toàn thế giới.

Nhằm trang bị cho người học các kiến thức và kỹ năng để phát triển các ứng dụng cho thiết bị di động chạy hệ điều hành Android, nhóm tác giả Khoa Công nghệ Thông tin - Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội đã tiến hành biên soạn cuốn **“Giáo trình Phát triển ứng dụng cho thiết bị di động”** để làm tài liệu học tập cho các em sinh viên. Nội dung của giáo trình đề cập đến các kiến thức nền tảng mà người học cần được trang bị để phát triển các ứng dụng cho thiết bị di động sử dụng hệ điều hành Android. Nội dung của giáo trình gồm 5 chương:

Chương 1: Tổng quan về lập trình di động trên Android, nội dung của chương chủ yếu tập trung trình bày đặc điểm của Android, lịch sử phát triển và công cụ phát triển ứng dụng Android studio. Chương này được biên soạn bởi Thạc sĩ Nguyễn Thái Cường.

Chương 2: Các khái niệm cơ bản trong lập trình di động, nội dung của chương này tập trung trình bày về hoạt động (activity). Khái niệm

quan trọng này là nền tảng để người học hiểu được cơ chế xử lý các tương tác trên màn hình thiết bị di động từ đó triển khai mã hóa các xử lý trên giao diện sẽ được trình bày trong chương sau. Chương này được biên soạn bởi Thạc sĩ Vũ Thị Dương.

Chương 3: Xử lý giao diện người dùng, nội dung của chương này tập trung trình bày các loại giao diện và hệ thống tổ chức các đối tượng trên giao diện, các loại XML layouts, các phần tử tương tác của người dùng, trình đơn (menu), các hộp thoại (dialogs) và một số hướng dẫn thiết kế giao diện ứng dụng. Chương này được biên soạn bởi Thạc sĩ Nguyễn Văn Tĩnh.

Chương 4: Giao tiếp và lưu trữ dữ liệu, chương này tác giả tập trung trình bày cách thức thành phần ứng dụng Android yêu cầu chức năng hay truyền dữ liệu từ một thành phần khác trong cùng một ứng dụng hoặc từ ứng dụng khác. Ngoài ra, nội dung của chương còn trình bày việc lưu trữ, truy vấn dữ liệu sử dụng cơ sở dữ liệu SQLite và trình cung cấp nội dung (content provider). Chương này được biên soạn bởi chủ biên Nguyễn Bá Nghiễn.

Chương 5: Kết hợp Firebase với Android, nội dung của chương này tác giả tập trung trình bày về một dịch vụ cơ sở dữ liệu thời gian thực được cung cấp bởi Google và hoạt động trên nền tảng điện toán đám mây. Nó giúp các nhà phát triển ứng dụng trên thiết bị di động có thể phát triển nhanh ứng dụng bằng cách đơn giản hóa các thao tác dữ liệu. Nội dung chính tác giả cũng trình bày trong chương đó là cách kết hợp Firebase và Android. Nội dung của chương được biên soạn bởi Thạc sĩ Nguyễn Thái Cường.

Mặc dù nhóm tác giả đã cố gắng, tuy nhiên cuốn giáo trình không thể tránh khỏi thiếu sót. Nhóm tác giả rất mong nhận được các ý kiến đóng góp từ các đồng nghiệp và bạn đọc để cuốn giáo trình ngày càng hoàn thiện hơn. Một lần nữa nhóm tác giả xin chân thành cảm ơn đến gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã động viên, đóng góp các ý kiến quý báu để nhóm tác giả hoàn thành cuốn giáo trình này.

NHÓM TÁC GIẢ

MỤC LỤC

Chương 1. TỔNG QUAN VỀ LẬP TRÌNH DI ĐỘNG TRÊN ANDROID	13
1.1. Giới thiệu về Android	13
1.1.1. Ưu điểm	13
1.1.2. Nhược điểm	14
1.1.3. Kiến trúc phân tầng của Android	14
1.2. Ứng dụng Android và đặc điểm	15
1.2.1. Hệ thống Android Build	17
1.2.2. Gỡ lỗi và hiệu suất	17
1.2.3. Trình quản lý thiết bị ảo của Android	17
1.2.4. Bộ nhớ và màn hình CPU	18
1.2.5. Hướng dẫn cài đặt Android Studio	18
1.3. Làm quen với công cụ phát triển phần mềm dựa trên Android	22
1.3.1. Tạo project trong Android Studio	22
1.3.2. Hướng dẫn cấu hình máy ảo trong Android Studio	25
Chương 2. CÁC KHÁI NIỆM CƠ BẢN TRONG LẬP TRÌNH DI ĐỘNG	29
2.1. Ứng dụng di động Android	29
2.1.1. Tổng quan ứng dụng di động Android	29
2.1.2. Các thành phần của ứng dụng	30
2.1.3. Service	31

2.1.4. Content Provider	31
2.1.5. Broadcast Receiver	32
2.1.6. Intent	32
2.1.7. Android Manifest	32
2.1.8. Activity	33
2.2. Quản lý activity	34
2.3. Các trạng thái và sự kiện trong vòng đời của activity	35
2.4. Lưu trữ thông tin trạng thái của activity	39
2.4.1. Lưu trữ cục bộ tạm thời thông qua sự kiện onSaveInstanceState()	39
2.4.2. Lưu trữ thông tin trạng thái với SharedPreferences	42
2.5. Fragment	44
2.5.1. Fragment (phân mảnh) là gì?	44
2.5.2. Vòng đời của Fragment	45
2.6. Ví dụ tổng hợp	46
Chương 3. XỬ LÝ GIAO DIỆN NGƯỜI DÙNG	60
3.1. Các loại thành phần giao diện	60
3.2. Các loại bố cục (layouts)	61
3.2.1. Ghi tệp XML	62
3.2.2. Tải tệp tài nguyên XML	63
3.2.3. Thuộc tính	64
3.2.4. Các bố cục thường gặp	67
3.2.5. Xây dựng bố cục bằng AdapterView	68

3.3. Một số view cơ bản dùng trong thiết kế giao diện	70
3.3.1. TextView	70
3.3.2. EditText	70
3.3.3. Button	70
3.3.4. ImageButton	71
3.3.5. CheckBox	71
3.3.6. RadioButton và RadioGroup	71
3.3.7. TimePicker và DatePicker	72
3.3.8. ListView	73
3.3.9. Spinner	76
3.4. Thanh hành động	77
3.4.1. Thiết lập thanh hành động	78
3.4.2. Thêm và xử lý các hành động trong thanh ứng dụng	79
3.4.3. Thêm nút hành động	80
3.4.4. Trả lời các hành động	81
3.5. Trình đơn (menu) và các đặc điểm	81
3.5.1. Hiện thị trình đơn chính	83
3.5.2. Hiện thị trình đơn ngữ cảnh	84
3.6. Dialogs và các tương tác	85
3.6.1. AlertDialog	85
3.6.2. Toast	86
3.7. Xử lý tương tác người dùng và giao diện	87
3.7.1. Nạp chồng hàm xử lý sự kiện của Activity	88
3.7.2. Đăng ký sự kiện cho từng View	89
3.8. Một số chỉ dẫn thiết kế giao diện	91

Chương 4. GIAO TIẾP VÀ LƯU TRỮ DỮ LIỆU	97
4.1. Intent và intent filter	97
4.1.1. Giới thiệu Intent	97
4.1.2. Sử dụng intent để khởi động hoạt động hoặc dịch vụ	97
4.1.3. Intent tường minh và không tường minh	98
4.1.4. Cách xác định Intent nhận (receiver) hợp lệ	101
4.1.5. Intent thực hiện chức năng kích hoạt sự kiện	102
4.1.6. Truyền dữ liệu giữa các hoạt động	102
4.1.7. Bộ lọc intent (intent filter)	105
4.2. Cơ sở dữ liệu SQLite và content provider	106
4.2.1. Cơ sở dữ liệu SQLite	106
4.2.2. Trình cung cấp nội dung (Content Provider)	116
4.3. Ví dụ tổng hợp	137
Chương 5. KẾT HỢP FIREBASE VÀ ANDROID	162
5.1. Giới thiệu về Firebase	162
5.1.1. Firebase là gì	162
5.1.2. Lịch sử phát triển Firebase	162
5.1.3. Các dịch vụ của Firebase	163
5.1.4. Các tính năng chính của Firebase	163
5.2. Firebase với Android	164
5.2.1. Tạo một project mới trên Firebase	164
5.2.2. Cấu hình Firebase lên Android Studio	165
5.2.3. Đọc, ghi dữ liệu Firebase trên Android	167
TÀI LIỆU THAM KHẢO	171

DANH MỤC HÌNH VẼ

Hình 1.1. Kiến trúc phân tầng của Android.....	14
Hình 1.2. Các chế độ xem của Android Studio	16
Hình 1.3. Bộ nhớ và màn hình trong Android Studio.....	18
Hình 1.4. Chọn Download phiên bản phù hợp	19
Hình 1.5. Click vào file setup để bắt đầu cài đặt	19
Hình 1.6. Tích cài đặt máy ảo Android (AVD)	20
Hình 1.7. Quá trình cài đặt	20
Hình 1.8. Quá trình cài đặt hoàn thành	21
Hình 1.9. Chọn bắt đầu một dự án mới hoặc mở dự án đã có	21
Hình 1.10. Màn hình khởi động Android Studio	22
Hình 1.11. Màn hình chọn giao diện mẫu (tiếp).....	23
Hình 1.12. Cấu hình thông tin Project	23
Hình 1.13. Giao diện cửa sổ lập trình trong Android Studio.....	24
Hình 1.14. Kết quả chạy thành công project “Hello World”	25
Hình 1.15. Trình quản lý máy ảo ADV manager	25
Hình 1.16. Màn hình tạo máy ảo	26
Hình 1.17. Chọn thiết bị tạo máy ảo	26
Hình 2.1. Các thành phần trong ứng dụng Android	31
Hình 2.2. Hình minh họa cấu trúc bố trí tài nguyên của hoạt động.....	33
Hình 2.3. Sơ đồ ngăn quản lý Activity	35
Hình 2.4. Hình vẽ mô tả vòng đời của một Hoạt động.....	36
Hình 2.5. Minh họa Fragment nằm trong Activity	44
Hình 2.6. Vòng đời hoạt động của Fragment	45
Hình 2.7. Màn hình khung ứng dụng Bài toán 1	47
Hình 2.8. Hình mô tả các bước thêm một hoạt động mới vào ứng dụng.....	48
Hình 2.9. Hình mô tả bước đặt tên hoạt động phụ 1	49
Hình 2.10. Hình mô tả kết quả thực hiện thực Bài toán 1	52

Hình 3.1. Cây phân cấp view, xác định một layout giao diện người dùng.....	61
Hình 3.2. Bố cục tuyến tính LinearLayout	63
Hình 3.3. Bố cục tương đối RelativeLayout.....	68
Hình 3.4. Minh họa bố cục ListView	69
Hình 3.5. Minh họa bố cục GridView	69
Hình 3.6. Giao diện TimePicker trong cửa sổ riêng	72
Hình 3.7. ListView công việc JobInWeek.....	75
Hình 3.8. Ví dụ về một thanh ứng dụng/thanh hành động	78
Hình 3.9. Ví dụ về một thanh ứng dụng với tiêu đề và trình đơn tràn.....	78
Hình 3.10. Một thanh ứng dụng với một nút hành động và menu tràn	80
Hình 3.11. Trình đơn chính	82
Hình 3.12. Trình đơn ngữ cảnh.....	82
Hình 3.13. Hộp thoại	85
Hình 3.14. Giao diện bài toán tổng 2 số	87
Hình 4.1. Minh họa trình cung cấp nội dung.....	117
Hình 4.2. Trao đổi giữa trình cung cấp nội dung và các lớp khác.....	120
Hình 4.3. Giao diện chính.....	138
Hình 4.4. Giao diện thêm.....	138
Hình 4.5. Giao diện sửa	139
Hình 4.6. Giao diện xóa.....	139
Hình 4.7. Giao diện màn hình chính của ứng dụng thứ hai.....	154
Hình 5.1. Các dịch vụ của Firebase	163
Hình 5.2. Tạo tài khoản trên Firebase	164
Hình 5.3. Tạo project trên Firebase	164
Hình 5.4. Thêm database trong Firebase	165
Hình 5.5. Thêm Firebase vào project trong Android	165
Hình 5.6. Thêm thư viện google services vào	166
Hình 5.7. Kết quả chạy thử chương trình	167

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1. Giải thích một số thuật ngữ trong tạo project ở Android Studio	22
Bảng 1.2. Giải thích các thông tin trong phần cấu hình Project	24
Bảng 2.1. Bảng mô tả ý nghĩa các trạng thái Activity	37
Bảng 2.2. Ý nghĩa các phương thức trong gói Bundle	41
Bảng 2.3. Bảng các phương thức lưu dữ liệu của Editor trong SharedPreferences	42
Bảng 2.4. Bảng các phương thức lưu dữ liệu của Editor trong SharedPreferences	46
Bảng 4.1. Liệt kê một số hành động chuẩn của Implicit Intent	99
Bảng 4.2. Các cặp hành động và dữ liệu mẫu	101
Bảng 4.3. Phương thức tạo của lớp SQLiteOpenHelper.....	107
Bảng 4.4. Phương thức tạo của lớp SQLiteOpenHelper.....	108
Bảng 4.5. Phương thức thông dụng của lớp SQLiteDatabase	108
Bảng 4.6. Cấu trúc của bảng tblcontact	111
Bảng 4.7. Cấu trúc bảng từ điển dữ liệu của người dùng	118
Bảng 4.8. Giải thích các đối số của query tương ứng với câu lệnh SELECT trong SQL	119
Bảng 4.9. Cấu trúc của bảng tblcontacts	131

GIÁO TRÌNH PHÁT TRIỂN ỨNG DỤNG CHO THIẾT BỊ DI ĐỘNG

Bạn đọc được phục vụ tài liệu tại:

Trung tâm Thông tin Thư viện

Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Tại TP. Hà Nội:

Cơ sở 1: Phường Minh Khai, Q. Bắc Từ Liêm

Cơ sở 2: Phường Tây Tựu, Q. Bắc Từ Liêm

Tại Hà Nam:

Cơ sở 3: Phường Lê Hồng Phong, thành phố Phủ Lý

Website: www.hau.edu.vn

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

ISBN: 9786047521562 Mã sách: 021210430

Giá: 40.000đ